

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Janou Komínkovou v právní věci **žalobců: a) T.D.**, nar. ..., bytem ..., **b) O.S.**, nar. ..., bytem ..., *oba zastoupeni: Mgr. Pavel Čížinský, advokát, se sídlem Ječná 7, 120 00 Praha 2*, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17.3.2017, čj. OAM-383/ZA-ZA04-ZA17-PD1-2014,

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á nárok na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se žalobou ze dne 3.5.2017 domáhali zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto tak, že žalobkyni a) a jejímu synovi, žalobci b), se podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon o azylu“*), doplňková ochrana neprodlužuje.

Žalobci v **žalobě** zopakovali, že původně požádali o mezinárodní ochranu z důvodu konfliktu na Ukrajině a z důvodu jejich integrace v České republice (*dále jen „ČR“*) dne

19.8.2014; rozhodnutím ze dne 26.11.2014, čj. OAM-383/ZA-ZA04-HA08-2014, jim byla udělena doplňková ochrana na 2 roky z důvodu dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Po skončení dvouleté doby, na niž byla doplňková ochrana udělena, požádali o její prodloužení. Žalovaný ovšem rozhodl o neprodloužení doplňkové ochrany.

Podle žalobců se napadené rozhodnutí snažilo vytvořit mylný dojem, že se současná situace v jejich někdejší bydlišti či na Ukrajině obecně zásadně liší oproti situaci, která tam panovala v listopadu 2014. Rozhodnutí bylo v tomto ohledu přinejmenším nepřesvědčivé, spíše však téměř svévolné v tom smyslu, že jednou žalobcům doplňková ochrana udělena byla a následně pak nikoli, ač situace zůstává více méně stejná, což představuje porušení zásady dle § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „správní řád“*).

Napadené rozhodnutí dezinterpretovalo rozhodnutí původní a vykládalo je jen jako jakési přeopatrné preventivní opatření. Přestože každé rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany je vydáno pouze „z opatrnosti“, neboť nikdy neexistuje jistota, že by žadatel o mezinárodní ochranu skutečně utrpěl vážnou újmu, tato obecná úvaha není pro přezkum napadeného rozhodnutí relevantní. Podstatné je, že původní rozhodnutí poměrně jasně uvedlo, že nebezpečí vážné újmy spatřovalo v ohrožení zdraví a života civilistů, a to nejen v důsledku používání těžké techniky, a v bídě situaci válečných uprchlíků. Pokud jde o ohrožení života civilistů, dochází i nadále k případům jejich zranění či úmrtí, a ze zpráv v médiích vyplývá, že těžká technika je i dnes (byť jen občas) užívána. K humanitární situaci válečných uprchlíků se napadené rozhodnutí nevyjádřilo, naopak uvedlo, že absence ekonomického zázemí nebyla pro vydání rozhodnutí relevantní – přestože ještě v listopadu 2014 pro udělení doplňkové ochrany žalobcům relevantní byla.

Žalobci rovněž namítali, že v listopadu 2014 byl konflikt na východě Ukrajiny zcela obdobný dnešní situaci. Od května do srpna 2014 docházelo k ziskům a ztrátám významných částí území, v září 2014 byly přijaty první minské dohody a od té doby je konflikt z geografického hlediska stabilizovaný. Pravdou zůstává pouze to, že obavy z rozšíření bojů do dalších oblastí, které v listopadu 2014 oprávněně existovaly, se za uplynulé 2 roky zatím nenaplnily. Tyto obavy však ani nepominuly. Dosud nebyl uzavřen mír, neodpadl žádný z faktorů, který probíhající válku umožňuje a který může vést i k jejímu rozšíření, a na obou stranách je nepochybně zájem ve válce pokračovat. Vedle sil podléhajících moskevské a kyjevské vládě hrají v konfliktu roli i různé subjekty spíše soukromé povahy (dobrovolníci, oligarchové apod.).

Žalobci dále zdůraznili nepřiléhavost judikatury citované žalovaným na str. 4 napadeného rozhodnutí, neboť pochází právě z doby, kdy byla žalobcům udělena doplňková ochrana, a zjednodušeně říká, že konflikt na východě Ukrajiny není tak závažný, aby odůvodňoval udělení doplňkové ochrany i těm Ukrajincům, kteří žijí např. na západě Ukrajiny. Pokud ovšem v oné době žalobcům doplňková ochrana udělena byla, pak zcela zřejmě žalovaný v jejich případě dospěl ke zcela opačnému závěru než v případech, ohledně kterých pak vznikala předmětná judikatura – zajisté nikoli pouze proto, že Chersonská oblast leží v blízkosti bojů.

Žalobci k výše uvedené argumentaci uzavřeli, že správní orgán je v případě neprodloužení doplňkové ochrany povinen přesvědčivě zdůvodnit, co se změnilo a z jakých důvodů dochází k odlišným závěrům než před 2 lety. K tomu odkázali na § 17a odst. 2 zákona o azylu a analogicky na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se změn při posuzování zdravotního stavu při rozhodování o invalidních důchodech.

Napadené rozhodnutí dále nepřipustně zlehčovalo situaci vnitřně vysídlených osob na Ukrajině. Ostatně i žalobcům byla z těchto důvodů doplňková ochrana udělena a napadené rozhodnutí ani netvrdilo, že by se v tomto ohledu něco změnilo. Pokud žalovaný nyní tvrdil, že otázka ekonomického zázemí je pro rozhodování o doplňkové ochraně irelevantní, popíral tím své vlastní rozhodnutí z listopadu 2014. Z hlediska přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí považovali žalobci za nutné zohlednění toho, zda se (ekonomická, sociální a další související) situace vnitřně přesídlených osob změnila natolik (a tak trvale), aby to odůvodňovalo neprodloužení doplňkové ochrany. Tuto otázku si však napadené rozhodnutí ani nekladlo. Žalobci se domnívali, že po nuceném vycestování z ČR na Ukrajinu by se ocitli v obdobném postavení jako vnitřně přesídlené osoby.

I kdyby nebylo pravdou, že žalobcům již doplňková ochrana jednou z důvodů rizik vážné újmy po nuceném návratu na Ukrajinu udělena byla, domnívali se, že současná situace vnitřně přesídlených osob udělení doplňkové ochrany plně zdůvodňuje. Aktuální zprávy, které žalovaný používá v jiných řízeních o mezinárodní ochraně, totiž identifikují 3 okruhy problémů, s nimiž se uprchlíci z Donbasu na Ukrajině setkávají: 1) těžká materiální nouze, která vyplývá jednak z katastrofální slabosti ukrajinské ekonomiky a ze slabosti státních struktur, ale též z vytrženosti z rodinných a jiných společenských sítí, které v domácím prostředí umožňují přežít, 2) stát dělá administrativní problémy s doklady, 3) nepřátelství lokální populace vůči vnitřně přesídleným osobám (šikana vnitřních vysídlenců ze strany ukrajinských úřadů a též běžné populace).

K potížím s obstaráváním dokladů totožnosti, s přístupem k veřejným službám, pitné vodě apod., a také ke vzrůstajícímu nepřátelství obyvatel těch částí Ukrajiny, kam přišli vnitřně přesídlené osoby, vůči těmto osobám, k jejich diskriminaci a k existujícím překážkám při uplatňování práv v oblasti zdravotní péče, sociálních služeb, zaměstnání či bydlení žalobci poukazovali na texty zpráv o situaci na Ukrajině, vypracovaných ministerstvy zahraničních věcí Velké Británie a USA, organizací Freedom House či Úřadem Vysokého komisaře OSN pro lidská práva a Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Žalobci odkázali rovněž na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9.1.2017, čj. 33Az 3/2016-34, který z důvodu informací o praktickém postavení vnitřně vysídlených osob na Ukrajině zrušil zamítavé rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ve věci mezinárodní ochrany.

Napadené rozhodnutí se podle žalobců také vůbec nezabývalo otázkou, zda vycestování (po mnohaletém pobytu v ČR, vybudovaných profesních, studijních a společenských vazbách a absenci vazeb na Ukrajině) nemůže znamenat nepřiměřený zásah do soukromého života ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ač ze spisu jasně vyplývá, že právě tato otázka byla – vedle situace na Ukrajině – zásadní pro vydání rozhodnutí.

Žalobci se domnívali, že zejména v případě nezletilého žadatele, který v ČR prožil naprosto rozhodující léta svého života, je naprosté opomenutí zkoumání otázky, zda vycestováním nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého života žalobců (popřípadě jen do soukromého života nezletilého žadatele), zásadní vadou napadeného rozhodnutí, pro kterou je toto rozhodnutí třeba zrušit. Zatímco otázka ekonomické nemožnosti návratu na Ukrajinu byla napadeným rozhodnutím alespoň zmíněna na str. 4, u otázky soukromého života (včetně jeho sociálních souvislostí) k tomu nedošlo.

Žalobci se rovněž ohradili proti tvrzení, že měli počítat s neprodloužením doplňkové ochrany a připravovat se na návrat na Ukrajinu. Není totiž pravdou, že doplňková ochrana by byla z definice institutem pouze dočasným. Doplňková ochrana je sice udělována na časově omezenou dobu, ovšem toto z ní nečiní nic principiálně dočasného. Ostatně každé povolení k dlouhodobému pobytu dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon o pobytu cizinců“*), je rovněž časově ohraničeno, a přesto nikdo držitele těchto povolení nenabádá, aby se neustále připravovali na vycestování. Je třeba zdůraznit, že doplňková ochrana se již dnes započítává do doby pětiletého pobytu nutného pro získání trvalého pobytu dle § 68 zákona o pobytu cizinců, a lze tak uvést, že stejně jako držitelům povolení k dlouhodobému pobytu vzniká i držitelům doplňkové ochrany legitimní očekávání, že se budou moci v ČR (budou-li důvody pro doplňkovou ochranu trvat dostatečně dlouho) usadit. Jak bylo uvedeno výše, žalobci vzhledem ke skutečnosti, že se situace v jejich někdejší bydlišti na Ukrajině oproti situaci v listopadu 2014 nijak podstatně nezměnila, legitimně očekávali, že jim bude doplňková ochrana prodloužena a budou moci v ČR zůstat, dokud se situace nezmění nebo dokud nezískají povolení k trvalému pobytu.

Vzhledem ke všemu výše uvedenému žalobci navrhli, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve **vyjádření k žalobě** popíral její oprávněnost. Při posuzování žádosti o prodloužení doplňkové ochrany žalobců vycházel správní orgán ze spisového materiálu k řízení ve věci mezinárodní ochrany vedeného pod čj. OAM-383/ZA-ZA04-2014, z obsahu jejich žádosti o prodloužení doplňkové ochrany, z protokolů o pohovorech k této žádosti a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině.

Správní orgán připomněl, že žalobcům byla na dobu 24 měsíců udělena doplňková ochrana z důvodu nepřehlednosti bezpečnostní situace a možného šíření nepokojů na Ukrajině v roce 2014, neboť v té době nebylo možné vyloučit nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu, pokud by se žalobci v daný moment vrátili do vlasti, konkrétně Chersonské oblasti, v níž dříve žili. V uvedeném rozhodnutí správní orgán konstatoval, že v případě návratu žalobců do místa jejich dřívějšího pobytu nelze zcela vyloučit závažné problémy, jejichž dopad na život obou jmenovaných správní orgán nebyl v té době schopen předvídat. V uvedeném rozhodnutí správní orgán zároveň shledal, že žalobci v té době neměli možnost zajistit si dlouhodobější zázemí v žádné jiné části domovského státu. Poté, co dne 20.10.2016 žalobkyně a) podala žádost o prodloužení udělené doplňkové ochrany na území ČR, v níž uvedla, že již dlouhodobě žije v ČR, vlastní zde byt a

pracuje v nemocnici Ostrov jako zdravotní sestra a její syn, žalobce b), je žákem třetího ročníku střední průmyslové školy v Ostrově, provedl správní orgán správní řízení, na jehož základě dospěl k závěru, že v případě žalobců již pominuly důvody, pro které jim byla původně udělena doplňková ochrana.

V průběhu pohovoru, který byl se žalobkyní a) proveden dne 16.11.2016, žalobkyně uvedla, že o prodloužení doplňkové ochrany žádá především proto, že se bojí o svého syna, který může být povolán do armády, protože se už blíží do věku, kdy se na Ukrajině povolávají mladíci k výkonu základní vojenské služby. Žalobkyně dále uvedla, že slyšela, že na Ukrajině budou nové volby a že v Donbasu je neklidná situace. Žalobkyně se bojí, že v její vlasti bude nový válečný konflikt. Pochází z Chersonské oblasti, v jejímž okolí je Krym a Mariupol. V ČR žalobkyně žije již deset let, koupila si zde byt, její syn zde studuje, a proto přemýšlí, zdali by pro něj nešel získat jiný právní status k pobytu na území ČR, jakým je kupříkladu trvalý pobyt nebo studijní vízum. Do svého místa posledního bydliště by se žalobkyně nemohla vrátit, protože tam žila na ubytovně a také tam už nemá přihlášen pobyt. Žalobkyně též zmínila, že po rozvodu byla na Ukrajině ve velmi zlé ekonomické situaci, když byla sama s dítětem a bez práce, proto se vydala do ČR za prací. Dne 16.11.2016 provedl správní orgán rovněž pohovor se žalobcem b), který v jeho průběhu uvedl, že chce na území ČR dokončit střední školu a poté pokračovat ve studiu na univerzitě. Po skončení svého vzdělání by žalobce rád v ČR založil rodinu a začal žít. V případě svého návratu do vlasti se žalobce osobně obával problémů ohledně začlenění zpět do ukrajinského prostředí.

Výše uvedená tvrzení žalobců správní orgán porovnal s informacemi, které shromáždil v průběhu správního řízení, a dospěl k závěru, že ve vztahu k potížím, které tvrdili žalobci, došlo v zemi jejich státní příslušnosti k takovým zásadním a trvalým změnám, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí. Např. z informace OAMP „Bezpečnostní a politická situace na Ukrajině s přihlédnutím ke konfliktu na východě země“ ze dne 9.9.2016 vyplývá, že přestože se bezpečnostní situace na Ukrajině v roce 2015 relativně uklidnila, na východě země nadále zůstává napjatá. Dle této informace se však bezpečnostní incidenty soustřeďují k tzv. linii dotyku, což je hranice mezi územím ovládaným povstalcí a vládními jednotkami v Doněcké a Luhanské oblasti, kde je i nadále napjatá situace, ke které přispívá i fakt, že z linie dotyku nedošlo k úplnému stažení těžkých zbraní, ačkoli se jedná o jeden z bodů minských dohod podepsaných v únoru 2015. Na jiném místě pak tato zpráva zdůrazňuje, že bezpečnostní incidenty na východě Ukrajiny se omezují výhradně na linii dotyku a že v sousedních oblastech – Dněpropetrovské, Charkovské a Záporožské – k žádným bezpečnostním incidentům nedocházelo. Obdobný závěr, tedy že k eskalacím bojů dochází jen lokálně a většinou na krátké časové úseky a že tyto boje se nešíří do dalších oblastí Ukrajiny, pak vyplývá i z dalších správním orgánem shromážděných zpráv, konkrétně z informací mezinárodních organizací Human Rights Watch a Freedom House (Výroční zpráva Human Rights Watch 2017 ze dne 12.1.2017; Zpráva Freedom House – „Svoboda ve světě 2016 – Ukrajina“ ze dne 27.1.2016.).

Správní orgán poukázal na to, že z ustálené a jednotné judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že k udělení mezinárodní ochrany nestačí pouze reálná existence ozbrojeného konfliktu na území země původu žadatele, ale musí mu v důsledku takového konfliktu hrozit reálná újma, např. v podobě vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity

z důvodu svévolného násilí. V situacích tzv. totálního konfliktu hrozí vážná újma v zásadě každému žadateli přicházejícímu z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na území této země nebo regionu jej vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity – viz například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25.8.2016, čj. 9Azs 187/2016-26, kde Nejvyšší správní soud k situaci na Ukrajině zároveň uvedl, že tuto nelze klasifikovat jako totální konflikt a že je proto na žadateli, aby prokázal dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že již vážnou újmu utrpěl nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy, že konflikt probíhá v části země, kde pobýval, a že nemůže najít účinnou ochranu v jiné části země. Žalobci nadto pocházejí z Chersonské oblasti, která se rozkládá v jižní části země a která s Doněckou ani Luhanskou oblastí, v nichž nadále panuje problematická situace, nesousedí. K bezpečnostní situaci na Ukrajině se Nejvyšší správní soud vyjadřuje opakovaně. Odkázat lze na další jeho usnesení ze dne 15.1.2015, čj. 7Azs 265/2014-17, kde soud rovněž konstatoval, že „[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ Problematické bezpečnostní situace na Ukrajině se Nejvyšší správní soud věnoval dále např. ve svých rozhodnutích ze dne 31.3.2015, čj. 4Azs 15/2015-28, ze dne 30.4.2015, čj. 9Azs 13/2015-69, či ze dne 17.6.2015, čj. 6Azs 86/2015-31. V několika případech se Nejvyšší správní soud dokonce vyjádřil i k bezpečnostní situaci přímo v Chersonské oblasti, když např. v rozsudku ze dne 30.4.2015, čj. 7Azs 70/2015-35, uvedl: „Podle Nejvyššího správního soudu nelze ani dříve, ani v současné době situaci na Ukrajině klasifikovat jako „válečný stav“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o izolovaný konflikt pouze probíhající na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá. Rovněž tak nelze odhlédnout od skutečnosti, že místo pobytu si může stěžovatel na území Ukrajiny zvolit zcela libovolně. Navíc podle obsahu správního spisu stěžovatel pochází z města Cherson, které je v jižní části země, a není tedy ozbrojeným konfliktem dotčeno. Proto poukaz stěžovatele týkající se vnitřních nepokojů na východní Ukrajině nepovažuje Nejvyšší správní soud za příležitý.“ Správní orgán tak měl za to, že žalobou napadené rozhodnutí odůvodnil v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.

Ze shromážděných podkladů týkajících se bezpečnostní situace na Ukrajině zcela jasně vyplývá, že v současné době život obyvatel Chersonské oblasti probíhá bez vážnějších problémů, jsou zde zajišťovány potřebné veřejné služby a také činnost státních orgánů. Ze shromážděných informací pak též vyplynulo, že ani v minulých obdobích situace v Chersonské oblasti (tedy i v době, kdy žalobcům byla v roce 2014 z důvodu opatrnosti udělena doplňková ochrana, neboť v té době z důvodu nepřehlednosti bezpečnostní situace nebylo možno zcela jistě vyloučit případné rozšíření nepokojů na východě Ukrajiny do sousedních oblastí) nedosahovala takových rozměrů, aby mohla být v případě návratu žalobců do této oblasti ohrožena jejich bezpečnost. Jak zcela jednoznačně vyplývá ze shromážděných podkladů o situaci na Ukrajině, v období od udělení doplňkové ochrany žalobcům došlo na Ukrajině k podstatnému vývoji a situace se posunula do nové roviny v tom smyslu, že je možno konstatovat, že domovská oblast žalobců nebyla vojenskými událostmi nijak

významněji zasažena, a nelze tudíž dovozovat, že by zde žalobcům v případě jejich návratu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Správnímu orgánu zároveň nebyly známy ani žádné jiné relevantní informace, na jejichž základě by vyvstaly pochybnosti, že by neprodloužením doplňkové ochrany žalobcům došlo k porušení zásady *non-refoulement*.

K tvrzenému nepřiměřenému zásahu do soukromého života žalobců správní orgán uvedl, že čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi, a že uplatnění takové povinnosti státu se přitom vykládá velmi přísně. „*Neudělení mezinárodní ochrany zpravidla neznamená natolik intenzivní zásah do rodinného a soukromého života, aby byl rozporný s mezinárodními závazky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. O povinnosti státu respektovat volbu země společného pobytu osob lze uvažovat v naprosto výjimečných případech, například tehdy, má-li cizinec manželku, která je českou občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11.3.2015, č. j. 3 Azs 256/2014-27),*“ uvedl Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 19.5.2016, čj. 5Azs 220/2015-35. Takto vypjatou životní situaci však žalobci v průběhu správního řízení netvrdili a netvrdili ji ostatně ani ve své žalobě. Správní orgán připomněl, že mezinárodní ochrana je zcela výjimečným institutem umožňujícím legální pobyt na území ČR a v žádném případě ho nelze zaměňovat nebo jím nahrazovat jiné formy pobytu upravené v zákoně o pobytu cizinců. Je patrné, že zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území ČR či jako možnost získat zde například pracovní povolení, nalézt zde pracovní uplatnění či možnost studovat. Potřeba legalizovat si na území ČR pobyt, byť by jeho cílem byla realizace a další rozvíjení rodinného a soukromého života, důvodem pro přiznání azylu a ani doplňkové ochrany není a nemůže být, neboť řízení o udělení mezinárodní ochrany v žádném případě nesupluje pobytové řízení cizinců a poskytnutí mezinárodní ochrany nelze zaměňovat s jinými formami legálního pobytu. Výjimečné okolnosti, které by důvodem pro udělení doplňkové ochrany z důvodu respektování práva na rodinný, případně soukromý, život mohly být, v případě žalobců seznat nelze.

Správní orgán měl za to, že se při posuzování žádosti žalobkyně a) o prodloužení doplňkové ochrany nedopustil žádné nezákonnosti. Napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem, a to na základě dostatečných a řádným způsobem opatřených podkladů. Vzhledem k tomu, že žaloba neprokazovala nezákonnost napadeného rozhodnutí správního orgánu, navrhl žalovaný, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

Soud ověřil, že skutečnosti uvedené ve vyjádření žalovaného odpovídají obsahu **správního spisu**. Doplnuje, že udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu bylo odůvodněno tím, že bezpečnostní situace v místě bydliště žalobců nezaručovala jejich bezpečný návrat do vlasti. V Doněcké a Luhanské oblasti docházelo k ozbrojeným střetům a bezpečnostní situace byla zhoršená i v dalších místech na jihu a východě Ukrajiny. V bojích byla používána těžká technika, docházelo k ostřelování a ztrátám na životech civilistů. Narůstal počet vnitřně vysídlených osob, které se potýkaly s řadou administrativních i

ekonomických problémů. Závěrem správní orgán uvedl, že „posoudil individuální situaci žadatelky a jejího syna, kteří by se vraceli do místa bydliště v Chersonské oblasti, přičemž aktuálně nemají možnost zajistit si dlouhodobější zázemí v žádné jiné části domovského státu. V případě jejich návratu na Ukrajinu tak správní orgán nemůže zcela vyloučit závažné problémy, jejichž dopad na život obou jmenovaných není schopen předvídat.“ V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaný upřesnil, že důvodem udělení doplňkové ochrany byla nepřehledná bezpečnostní situace v místě původu, přičemž nebylo jisté, zda se nepokoje z Luhanské a Doněcké oblasti nepřelijí i do okolních oblastí včetně té Chersonské. Text vyjádření žalovaného se v podstatné části kryje s odůvodněním napadeného rozhodnutí. Soud považuje za vhodné doplnit konstatování žalovaného ze str. 4 napadeného rozhodnutí, podle nějž neexistence ekonomického zázemí žalobců ve vlasti není pro prodloužení doplňkové ochrany relevantní, žalobcům nic nebrání, aby si našli práci a ze mzdy si zajistili bydlení, a jejich situace nebude horší než situace vnitřně přesídlených osob. Žalobci měli možnost připravit se (např. materiálně) na svůj návrat do vlasti po celou omezenou dobu trvání doplňkové ochrany. Konečně žalovaný uvedl, že žadatel má možnost zařídit si další pobyt na území ČR v režimu zákona o pobytu cizinců.

V podané **replíce** žalobci uvedli, že žalovaný ve svém vyjádření k žalobě věcně nereagoval na žalobní body. Pouze opakoval svoji argumentaci, aniž by se jakkoli vypořádával s námitkami vznesenými v žalobě. Žalovaný se nijak nevyjádřil k citovanému rozsudku Krajského soudu v Brně čj. 33Az 3/2016-34, na který žalobci odkazovali. Tento rozsudek byl v mezidobí potvrzen usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13.4.2017, čj. 1Azs 56/2017-35.

Žalovaný na str. 3 vyjádření citoval z protokolů o výsleších žalobců, ačkoli není zřejmé, jaké skutečnosti z těchto protokolů dovozoval ve vztahu k žalobním bodům. Mezi citovanými částmi výpovědí a následnými citacemi ze zpráv o situaci na Ukrajině nebyla žádná logická souvislost. Dále pokud žalovaný opětovně odkazoval na jím shromážděné zprávy o situaci na Ukrajině, je třeba doplnit tu skutečnost, že tyto zprávy byly v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31.5.2017, čj. 5Azs 62/2016-87, shledány nedostatečnými ve vztahu k posouzení nebezpečí vycházejícího z pohybu paramilitárních skupin operujících za frontovou linií.

Pokud jde o judikaturu, kterou žalovaný na str. 4 svého vyjádření citoval, uvedli žalobci argumenty spočívající na tom, že uváděná rozhodnutí čj. 9Azs 187/2016-36 a sp. zn. 7Azs 265/2014 nejsou aplikovatelná, neboť situace v nich řešená není srovnatelná se situací žalobců. V rozsudku čj. 7Azs 70/2015-35 vůbec nešlo o azylovou věc, nýbrž o přezkum rozhodnutí o správním vyhoštění, a tento rozsudek rozhodně nelze brát jako důkaz toho, že by občané Ukrajiny (či občané Ukrajiny pocházející z Chersonské oblasti) nemohli mít za žádných okolností nárok na poskytnutí ochrany ČR. Proti takovému názoru stojí jasná judikatura Nejvyššího správního soudu, která je pozdější a která je mnohem přiléhavější na případ žalobců, např. výše citované usnesení čj. 1Azs 56/2017-35 nebo rozsudek ze dne 31.5.2017, čj. 5Azs 62/2016-87.

Vzhledem k výše uvedenému žalobci trvali na tom, že napadené rozhodnutí je v hrubém rozporu se zásadou dle § 2 odst. 4 správního řádu. Rozpor s touto zásadou je důvodem pro

zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobci k tomu odkázali na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28.7.2016, čj. 30A 73/2015-51, ve kterém soud řešil otázku povolení k pobytu dle zákona o pobytu cizinců, které bylo žalobkyni jednou uděleno a následně, ač se situace nezměnila, neuděleno. Žalobci se domnívali, že totožnou argumentaci jako v tomto rozsudku je třeba uplatnit i u jejich případu.

Žalovaný se rovněž ve svém vyjádření v žádném ohledu nezabýval situací vnitřně přesídlených osob a otázkou, zda by se žalobci po návratu na Ukrajinu nedostali do stejné pozice.

Podle žalovaného taktéž nelze v případě žalobců seznat mimořádné okolnosti, které by mohly vést k závěru, že vycestováním žalobců by k tomuto zásahu došlo. I kdyby bylo toto pravdou (což si žalobci nemysleli), žalovaný byl povinen provést tuto úvahu přímo v napadeném rozhodnutí, a nikoli teprve ve vyjádření k žalobě. Argumentace usnesením Nejvyššího správního soudu čj. 5Azs 220/2015-35 byla kvůli odlišnému skutkovému stavu nepřiléhavá, neboť žalobci měli díky délce pobytu na území ČR podstatně silnější vazbu k ČR než cizinec v dané věci, a tedy i podstatně silnější důvod pro zvažování aplikace § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

Vzhledem k výše uvedenému žalobci setrvali na podané žalobě.

Nañízeného **ústního jednání** se zúčastnili oba žalobci osobně a pověřená zaměstnankyně žalovaného. Bylo jednáno v nepřítomnosti zástupce žalobců. Žalobci i zástupkyně žalovaného setrvali na písemných podáních. Žalobce b) soudu sdělil aktuální informace ohledně situace v oblasti, ze které pochází, získané od známých, a žalobci uvedli informace o své snaze získat pobytové oprávnění v režimu zákona o pobytu cizinců. Žalobci i zástupkyně žalovaného setrvali na svých návrzích.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „s. ř. s.“*)] a vycházel ze skutkového a právního stavu k okamžiku rozhodování soudu (čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU).

Soud neshledal žalobu důvodnou.

Soud napadené rozhodnutí přezkoumal toliko v mezích včasne uplatněných žalobních bodů, jak byly vymezeny v žalobě, příp. konkretizovány v replice. **První okruh žalobních námitek** se dotýkal nezměněné bezpečnostní situace oproti situaci, která v oblasti, z níž žalobci pocházejí, panovala v době vydání rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany. Toto rozhodnutí bylo velmi stručné, nicméně bylo podepřené informacemi o situaci v zemi původu, aktuálními v době jeho vydání. Vyplývala z něj obava z nestability situace v některých oblastech na jihu a východě Ukrajiny včetně oblasti původu žalobců. Nové rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany, které je napadáno nynější žalobou, vycházelo taktéž z aktuálních informací. Jedna z informací byla pořízena přímo žalovaným (odborem azylové a migrační politiky), tudíž ji nelze považovat za zdroj nezávislých informací, nicméně zde byly i zprávy jiné, a to zejména informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva

z 9.12.2016, která sama jednoznačně potvrdila, že situace na Ukrajině není stejná jako situace v době udělení doplňkové ochrany. K týmž závěrům dospěl i Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (informace ze září 2015). Ze shromážděných podkladů vyplývá, že ve srovnání s předchozím obdobím se situace uklidnila (zejména v souvislosti s přijetím minských dohod, byť ještě nebyly naplňovány docela). K bojům docházelo kolem kontaktní linie, v Luhanské a Doněcké oblasti, a celkově se snížil počet civilních obětí. Žalobci na území domovského státu pobývali v Chersonské oblasti, která ani přímo nesousedí s Luhanskou a Doněckou oblastí.

Soud proto shledal, že žalovaný oprávněně došel k závěru o změně situace v domovském státě a domovské oblasti žalobců. Svoji úvahu i její výsledek dostatečně odůvodnil, když především na str. 4 napadeného rozhodnutí uvedl, že k udělení doplňkové ochrany došlo původně z důvodu překotného vývoje situace na Ukrajině v r. 2014, avšak nyní vzhledem k aktuálním informacím seznal, že tyto okolnosti již pominuly a došlo ke stabilizaci poměrů. K tvrzením žalobců o „skutečné“ situaci v Chersonské oblasti soud nepřihlížel, neboť nebyly oproti úvahám žalovaného podloženy žádnými konkrétními a objektivními informačními zdroji, a proto ani nezavdaly příčinu k pochybnostem o věrohodnosti informací shromážděných a použitých žalovaným.

Z důvodu změny situace nebylo možno hovořit ani o porušení zásady legitimního očekávání dle § 2 odst. 4 správního řádu, neboť podmínkou pro prodloužení doplňkové ochrany je trvající hrozba vážné újmy (srov. § 53a odst. 4 větu čtvrtou zákona o azylu), která se tudíž posuzuje znovu a individuálně. Kvůli prokázané změně situace, resp. jejímu novému hodnocení s ohledem na nové okolnosti, nebylo možno aplikovat rozsudek zdejšího soudu pod čj. 30A 73/2015-51, na nějž se odvolávali žalobci. Přestože argumentace žalovaného, že se žalobci během doby trvání doplňkové ochrany měli připravovat na návrat do vlasti, je přinejmenším formulačně nešťastná, nelze odhlížet od faktu, že je doplňková ochrana udílena na dobu určitou a – na rozdíl od trvání např. dlouhodobého pobytu – výrazně se odvíjí od objektivních a na vůli cizince nezávislých okolností, proto nelze tak docela hovořit o legitimním očekávání stran prodloužení doplňkové ochrany.

V žalobě i replice se žalobci rovněž opakovaně vymezovali proti judikatuře k situaci na Ukrajině, na niž žalovaný odkazoval v rámci napadeného rozhodnutí a vyjádření k žalobě; sami pak upozorňovali na rozhodnutí jiná. Soud shledal, že žalovaný ani v tomto ohledu nepochybil. Přestože se většina rozhodnutí skutečně týkala stěžovatelů, kteří pocházeli ze západoukrajinských regionů, tato rozhodnutí se mj. zabývala celkovou situací na Ukrajině a/nebo vymezením toho, co se rozumí totálním konfliktem, příp. jaké podmínky musejí být naplněny, aby mohlo být hovořeno o splnění podmínek existence reálně hrožící individualizované újmy v důsledku ozbrojeného konfliktu. Žalovaný tedy nepoužil citaci předmětné judikatury k tomu, aby situaci žalobců srovnával se situací daných stěžovatelů, nýbrž k ilustraci celkového náhledu Nejvyššího správního soudu na problematiku azylové relevance ozbrojeného konfliktu (nejen) na východní Ukrajině. Datace soudních rozhodnutí vzhledem k uvedenému není právně významná. Přímo k rozsudku čj. 7Azs 70/2015-35 soud konečně uvádí, že v něm bylo hodnoceno, zda situace na Ukrajině v Chersonské oblasti představuje hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy bránící vyhoštění či způsobující nemožnost přesídlení celé rodiny. Vyhodnocení situace v Chersonské oblasti Nejvyšším správním soudem bylo shodné v usnesení z téhož dne pod čj. 9Azs 13/2015-69, v němž již o

azylovou věc šlo. K judikatuře, kterou se žalobci stavěli proti argumentaci žalovaného, soud shledal, že pod čj. 1Azs 56/2017-35 byla řešena toliko přijatelnost kasační stížnosti z hlediska procesního a na rozdíl od věci pod sp. zn. 5Azs 62/2016 nebyla ve věci žalobců řešena otázka pronásledování dle § 12 písm. b) zákona o azylu.

Druhý okruh žalobních námitek souvisel s ekonomickým zázemím žalobců na Ukrajině a jejich situací jako vnitřně vysídlených osob. Soud nehodlá bagatelizovat postavení vnitřně vysídlených osob na území Ukrajiny, nicméně je nucen konstatovat, že pouhá absence ekonomického zázemí není v souladu s konstantní judikaturou správních soudů důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.11.2005, čj. 2Azs 222/2005-61, podle kterého ekonomické důvody nejsou azylově relevantní dle § 12 zákona o azylu, ani nejsou – dle tehdejší úpravy a terminologie – překážkou vycestování cizince). Je třeba zdůraznit, že v prvním rozhodnutí bylo s problematikou ekonomického zázemí žalobců operováno, nicméně pouze v přímé souvislosti s řečenou bezpečnostní situací v oblasti, z níž žalobci pocházeli. Na odůvodnění udělení doplňkové ochrany bylo nezbytné hledět komplexně. Změnila-li se nyní bezpečnostní situace do té míry, jak je uvedeno výše, nemohly ekonomické problémy žalobců pro případ návratu na Ukrajinu samy o sobě představovat důvod pro prodloužení doplňkové ochrany. Oproti rozsudku čj. 33Az 3/2016-34 správní orgán v nyní projednávané věci neshledal, že by žalobcům hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 1 písm. c) zákona o azylu; nebyla-li splněna již tato podmínka, nebyl žalovaný povinen zkoumat možnosti získání ochrany na území, jak to vyžadoval Krajský soud v Brně v žalobci citovaném rozsudku. Nadto byl daný rozsudek založen na procesním pochybení [dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], nikoli na porušení ustanovení práva hmotného.

Třetí okruh žalobních námitek se zabýval otázkou absence posuzování dopadu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobců v tomto rozhodnutí. K tomu soud ve shodě s žalovaným zastává názor, že správní orgán není povinen posuzovat dopad rozhodnutí do soukromého a rodinného života vždy; aby k takovému posouzení musel přistoupit, bylo by nezbytné, aby žadatelé uváděli velmi závažné okolnosti týkající se jejich rodinného života, neboť ani existence soukromých a rodinných vazeb na území ČR sama o sobě není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (srov. žalovaným citované usnesení Nejvyššího správního soudu pod čj. 5Azs 220/2015-35). Jelikož rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany nemá bezprostřední následek v zásahu do soukromého a rodinného života, nebyla shledána důvodnou ani tato žalobní námitka.

Závěrem soud uvádí, že žalovaný zcela správně poukázal na to, že žalobci mohli a měli svoji situaci řešit v režimu zákona o pobytu cizinců, který je primárním právním předpisem práva cizineckého, zatímco zákon o azylu představuje právní úpravu výjimečného institutu, kterým je udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu nebo doplňkové ochrany.

Na základě výše uvedeného soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovaný však právo na náhradu nákladů řízení během řízení neuplatňoval, proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

V Plzni dne 16. října 2017

Za správnost vyhotovení:

M. K.

Mgr. Jana Komínková, v.r.
samosoudkyně